

Koneurakoinnin nykytila ja tulevaisuus

Tiedotustilaisuus
Koneyrittäjät ry:n liittokokous
Sotkamo

Simo Jaakkola
Varatoimitusjohtaja
Koneyrittäjät ry
23.10.2020

Sisältö:

- Paikallaolijoiden esittely
- Koneurakoinnin nykytila (talousnäkökulma)
- Yritysten suunta 2021-2023
- Toimintaedellytysten parantaminen - Odotuksia, vaatimuksia

Paikalla

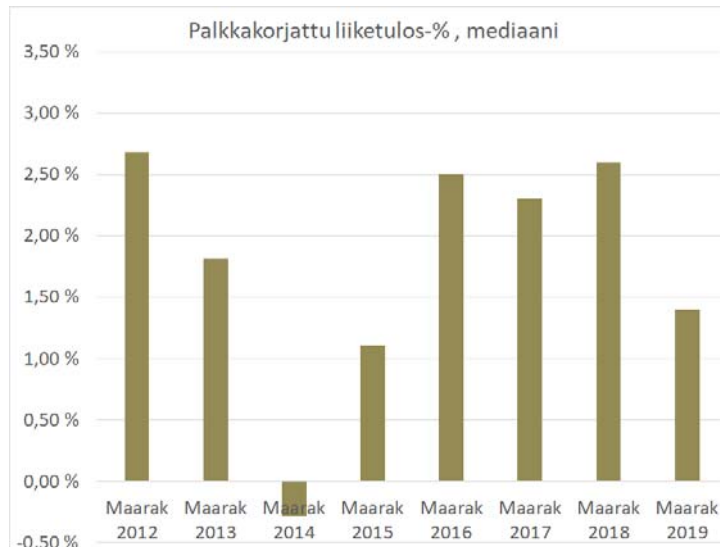
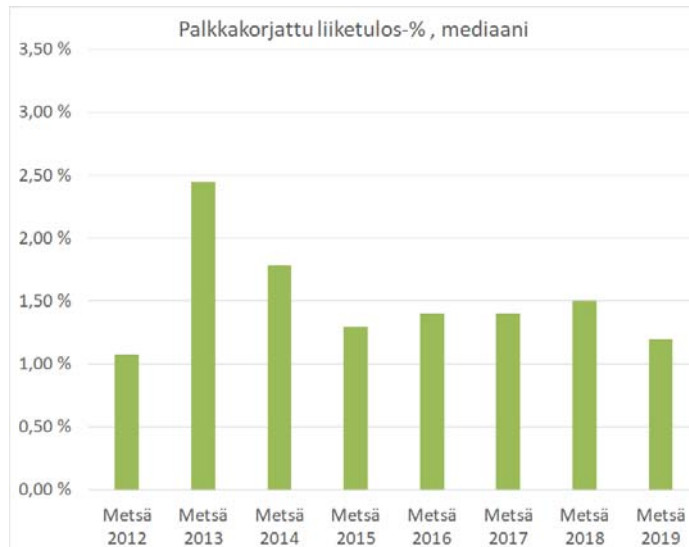
- Sirpa Heiskanen, viestintäpäällikkö , Koneyrittäjät ry
- Simo Jaakkola varatoimitusjohtaja , Koneyrittäjät ry
- Sami Juntunen, puheenjohtaja , Kainuun Koneyrittäjät ry
- Matti Peltola toimitusjohtaja , Koneyrittäjät ry

2. Koneurakoinnin nykytila - talous

Koneurakointialoilla mediaaniyrityksen **kannattavuus** kehittyi vuonna 2019 edelleen huonoon suuntaan ja tulostaso on liian matala – palkkakorjattu liike-tulos on keskimäärin vain 1–2 % liikevaihdosta. Suhteellinen **velkaisuusaste** on korkeahko, metsäalalla n. 55 % liikevaihdosta. Kannattavuus heikentyi myös alkuvuonna 2020.

Koneyritysten **maksuvalmius** (current ratio) on metsäkonealalla heikko ja maarakennusalalla tyydyttävä. Kysyntäongelmat laittavat tällaisen yrityksen helposti ”polvilleen”.

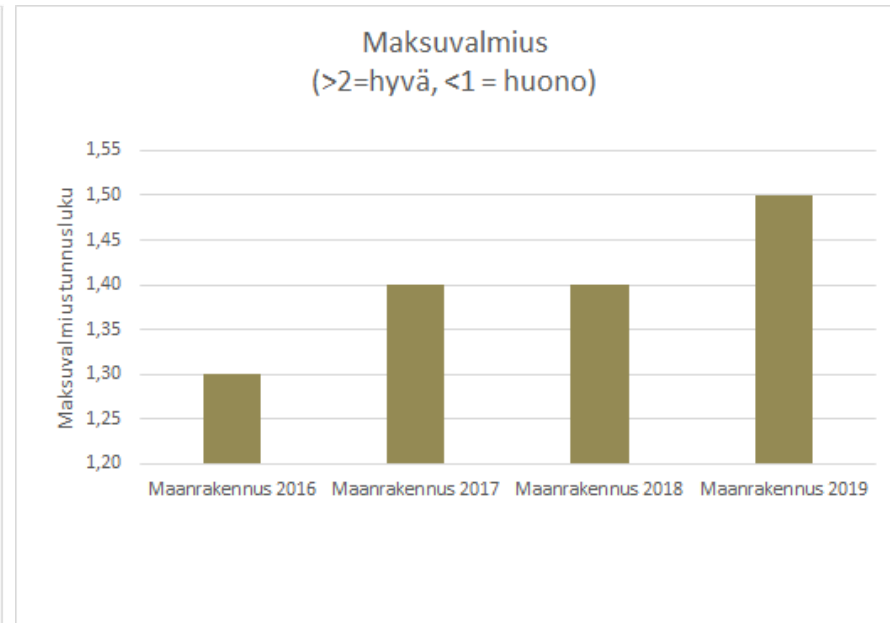
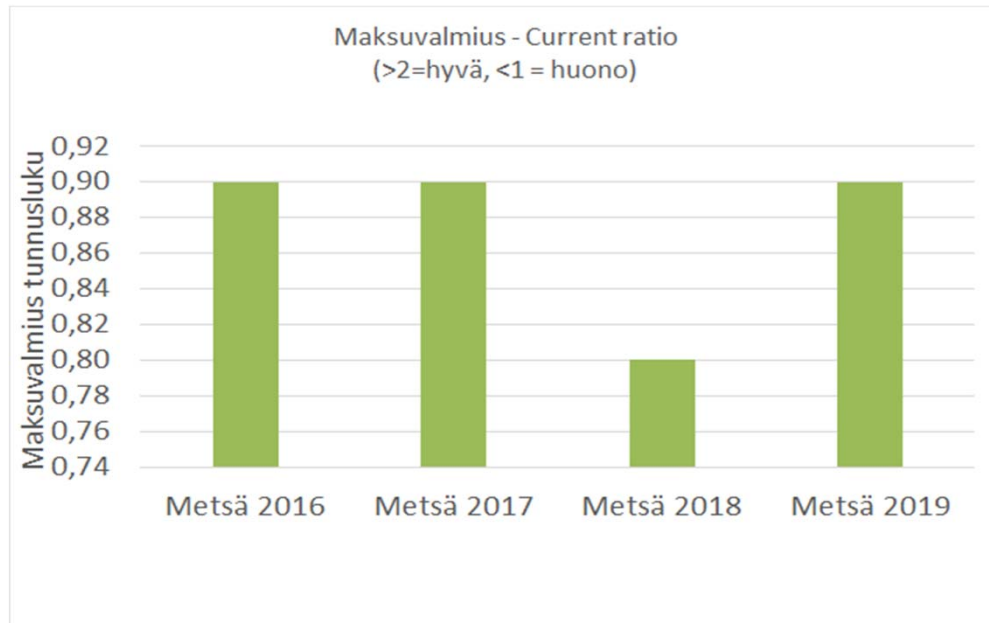

Lähde: Koneyrittäjät, Bisnode Oy

Koneyritysten nykytila ja tulevaisuus - Koneyrittäjät ry:n liittokokous

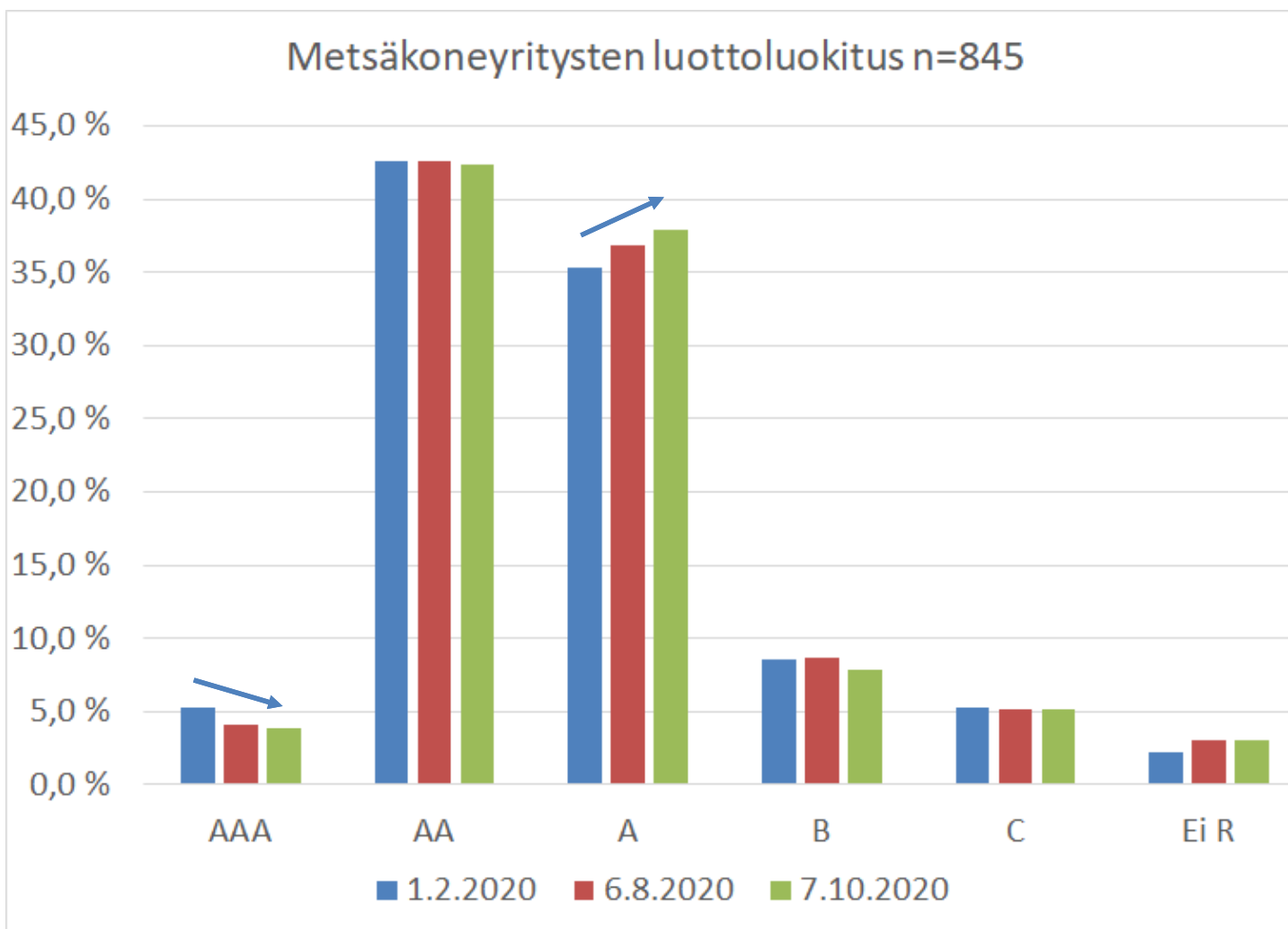
Koneyritysten maksuvalmius 2016–2019

Tunnusluku kuvaa taseen nopeasti rahaksi muutettavien erien suhdetta lyhytaikaisiin velkoihin.

Lähde: Koneyrittäjät, Bisnode Oy

AAA-paras luottokelpoisuus, AA-hyvä luottokelpoisuus, A – luottokelpoinen,
 b – epätyydyttävä luottokelpoisuus, C – luotonantoa ei puoltaa, ei R- ei luottoluokitusta

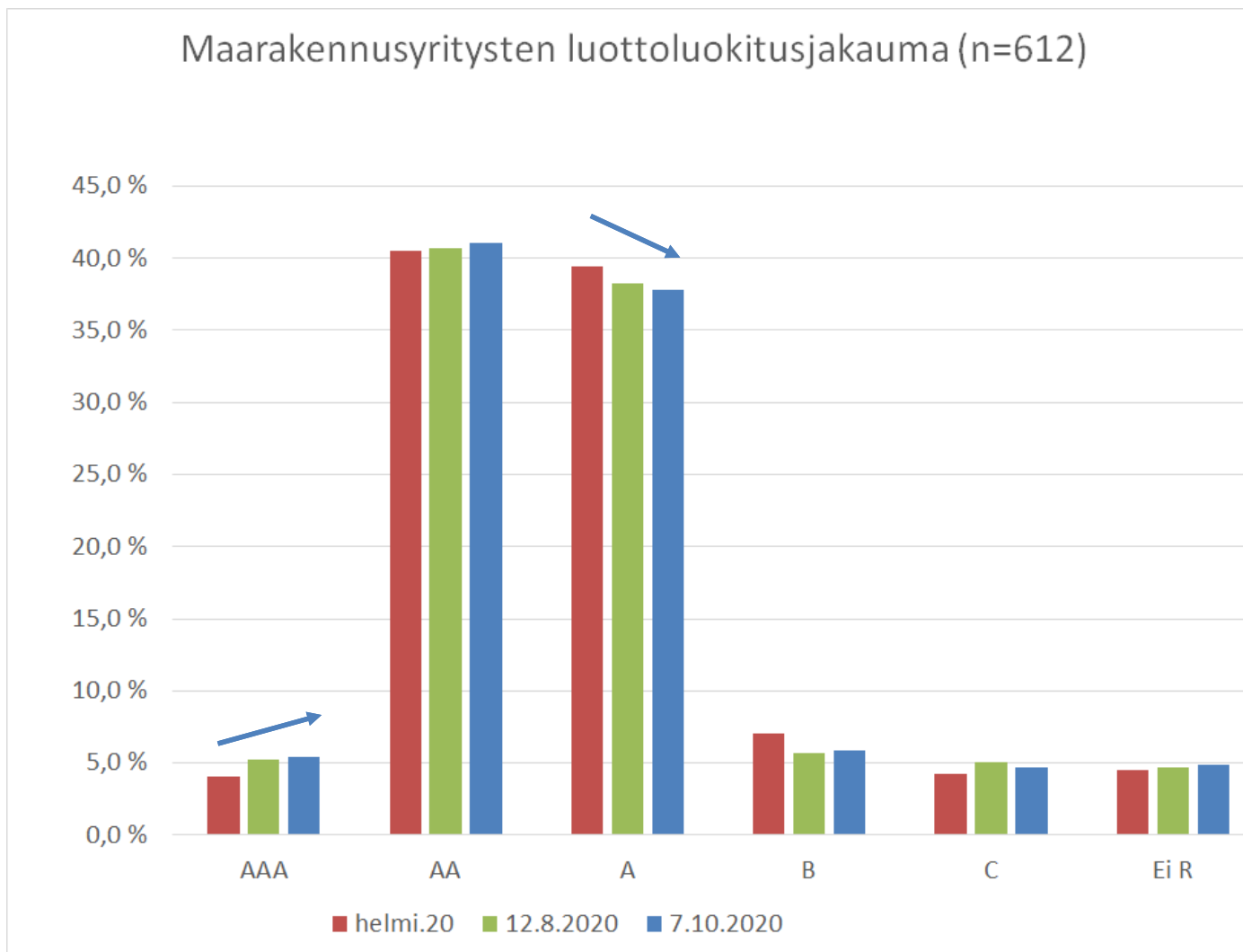
Lähde: Koneyrittäjät jäsenrekisteri, Bisnode

KONEYRITTÄJÄT

Koneyritysten nykytila ja tulevaisuus - Koneyrittäjät ry:n liittokokous

Maarakennusyriyten luottoluokitusjakauma (n=612)

AAA-paras luottokelpoisuus, AA-hyvä luottokelpoisuus, A – luottokelpoinen,
b – epätyydyttävä luottokelpoisuus, C – luotonantoa ei puolta, ei R- ei luottoluokitusta

Lähde: Koneyrittäjät jäsenrekisteri, Bisnode

KONEYRITTÄJÄT

Koneyritysten nykytila ja tulevaisuus - Koneyrittäjät ry:n
liittokokous

2. Koneurakoinnin nykytila - kysyntä

Metsäkonealalla on kysyntä ollut monitahoinen vuonna 2020.

- alkuvuosi meni pilalle lakkojen ja kelien takia
- keväällä korona sumensi markkinat, sai asiakkaat varovaisiksi, huhtikuun hakkuut -30%
- Tukin korjuu on vetänyt yllättävän hyvin, kuitupuu tökkii
- Puolet yrittäjistä ennakoi elokuussa loppuvuodeksi viikkojen puunkorjuun katkoksia ja työntekijöiden lomautuksia

Maarakennusalalla korona ei vaikuttanut vielä ja kysyntätilanne on ollut normaalilla tasolla. Yrityksien kapasiteetin käyttöaste oli kesällä 80 prosenttia.

Turvetuotanto on ollut laskussa jo vuosia. Ympäristöpaine, päästöoikeuden hinta ja turvevero ovat ajureina. Turveveron korotuspäätös veti maton alta turvetuotannolta.

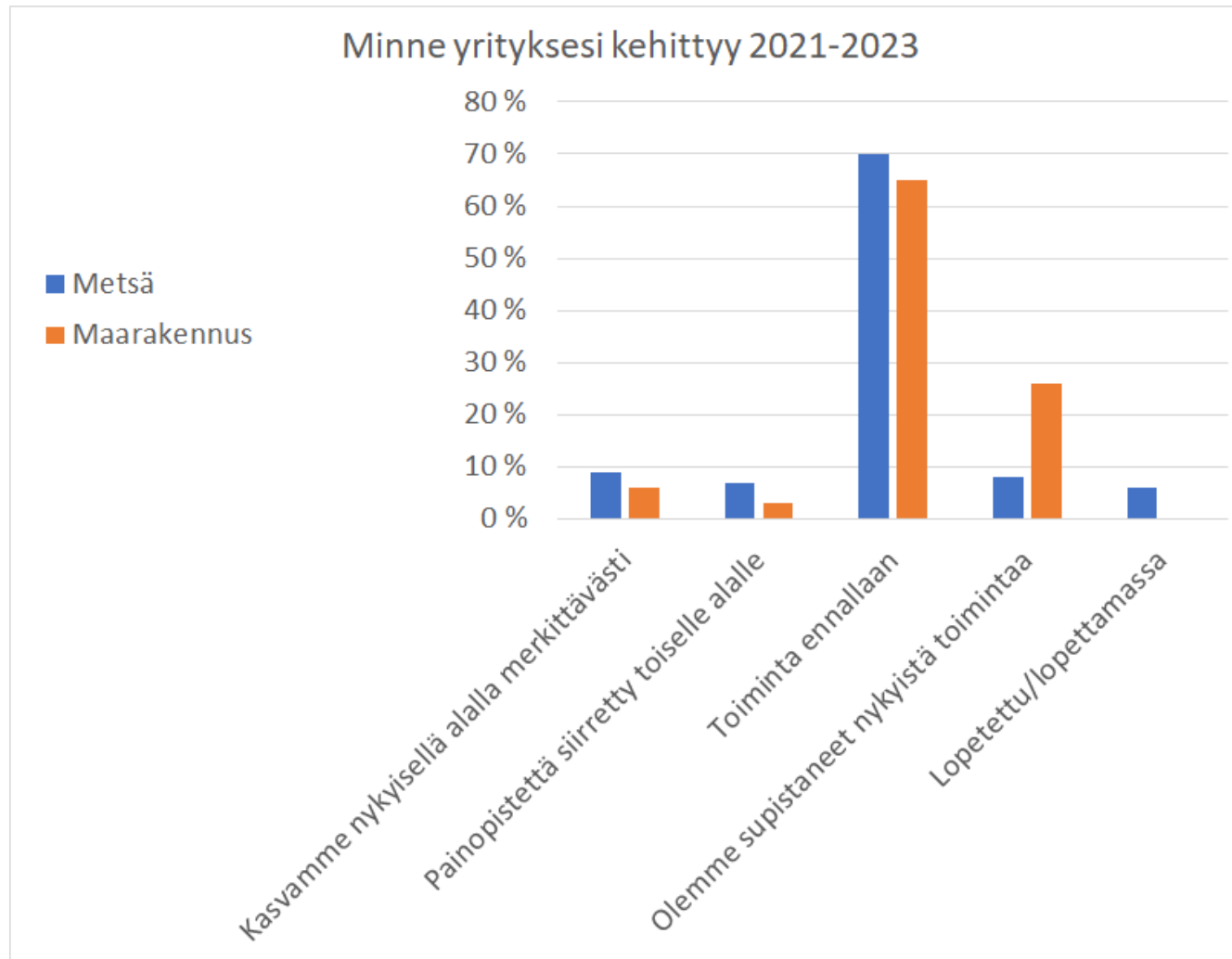

Energiapuun kysyntä on piristynyt valtakunnan tasolla (Etelä-Suomi, rannikkoalue). Käyttöpaikkahaketus vie markkinaa mobiilihaketukselta.

KONEYRITTÄJÄT

3. Yritysten suunta lähivuosina

Lähde: Koneyrittäjät, markkinatilannekysely

KONEYRITTÄJÄT

Koneyritysten nykytila ja tulevaisuus - Koneyrittäjät ry:n liittokokous

4. Koneurakoinnin toimintaedellytysten parantaminen – vaatimuksia , odotuksia

- **Puun teollisen kysynnän** tukeminen → (metsä)teollisten investointien edistäminen (**liite A**)
- **Turvealan** muutoksen tukeminen: (**liite B**)
 - Yrittäjille kompensatiot ja toimet uuden liiketoiminnan synnyttämiseksi
- **Teiden ylläpidon** rahoituksen tason pitäminen,
 - Painopisteenä siltojen kuntoon laitto (**liite C**)
- **Vesihuollon** järjestelmien korjausvelan supistaminen (**liite D**)
- **Ammatillisen koulutuksen resurssit** turvattava ja mietittävä kohdentamista koneenkuljettajien koulutuksen laadun parantamiseksi (**Liite E**)

Tärkeää on pitkäjänteinen hallituskausien ylittävä politiikka (metsä, energia, liikenne, ...)

Liite A. (Metsä)teollisten investointien edistäminen

- Panostukset **metsän kasvuun** välttämättömiä; metsätieinfra, suometsien hoito, taimikonhoito, lannoitus, jalostetun taimiaineksen käyttö
 - lisää metsänkasvua (= lisää raaka-ainetta, lisää hiilinielua ja –varastoa, monimuotoisuuden parantamiseen resursseja),
 - avaimina tutkimus, metsänomistajien opastus, kemeran kehittäminen ja digitalisaation hyödyntäminen
- **Metsien aktiivisen käytön** mahdollistaminen; EU-vaikuttaminen (EU metsästrategia Suomi-ystävälliseksi), kansallisen metsästrategian uusiminen, metsien kestävän käytön edistäminen (tutkimus, sertifiointi ja toteutus), kannustejärjestelmän ajanmukaisuus ja jatkuvuus, ajanmukaiset toimintamallit

Liite B. Turvealan muutoksen tukeminen

1. Turvetuotannon lopettamaan joutuville yrittäjille tulisi maksaa kompensatiota

- Turveveron korotus nopeuttaa paljon turpeen energiakäytön vähenemistä. Tämä vie useilta sadoilta yrityksiltä energiaturvetuotannon pois.
- Yrittäjien menetykset: työtulot, urakoinnin liikevoitto, omien tuotantoalueiden tuotantomahto ja sen liikevoitto. → **kompensaatio/sopeutumisraha**
 - Jokaisen yrityksen osalta sopeutumiseen annettava raha pitäisi arvioida erikseen. Yritysten tilanteet vaihtelevat. Alla on yritetty hahmottaa jotain keskimääräistä rahantarvetta / kompensoitavia menetyksiä.
 - Menetetyn tuotantomahdollisuuden liikevoitto omia soita omistaneille (5000 ha, määrä 750 m³/ha, 15 v tuotantoaika = noin **45-50 miljoonaa euroa**

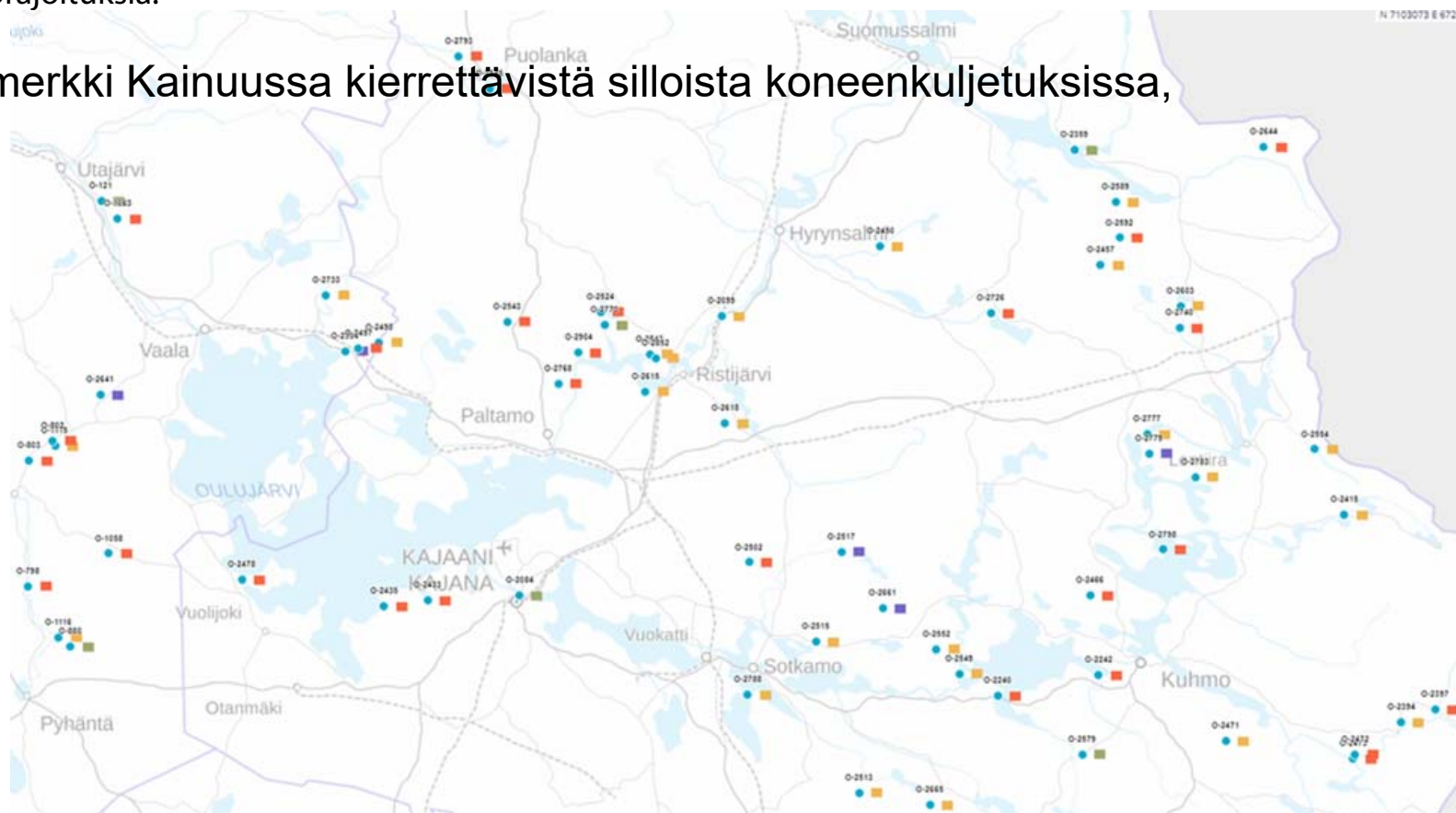
2. Yrittäjät otettava aktiivisesti mukaan oikeudenmukaisen siirtymän rahastojen (JTF) käytön edellyttämien maakunnallisten suunnitelmien tekemiseen.

Liite C. Sillat kaipaavat remonttia

Puunkorjuu ja muutkin työlajit vaativat paljon työkoneiden siirtoja työmaalta toiselle. Tuottavuus- ja päästövaatimukset sekä töiden kehittyminen ovat nostaneet koneiden kokoa ja painoja. Tämä on nostanut koneiden kuljetuksessa kuljetusautojen telipainoja niin, että siltojen telipainorajoitukset tulevat vastaan. Koneenkuljetuslupien telipainorajoituksia on saatu hieman nostettua (30 tn→33 tn), mutta samalla liikkumiseen on tullut lisää rajoituksia, koska siltojen kunto ei salli korotettuja telipainoja. Valtakunnassa 15 000 siltaa, joista n. 1200 sis. rajoittavia painorajoituksia.

Esimerkki Kainuussa kierrettävistä silloista koneenkuljetuksissa,

Liite D. Vesihuoltoverkosto

- Vesihuoltoyhdistys teetti selvityksen vesihuollon investointitarpeista vuoteen 2040 mennessä.
- Selvityksen johtopäätöksenä vesihuollon **vuotuisen investointitarpeen voidaan todeta lähes kaksinkertaistuvan tulevien 20 vuoden aikana**, ja kasvun jatkuvan edelleen tarkastelujakson jälkeen. Selvityksen tuloksena arvio vuosittaisesta kokonaisinvestointitarpeesta on noin 777 M€/vuosi.
- Tulokset osoittavat, että saneerausvolyymejä tulee seuraavien 20 vuoden aikana lisätä siten, että se vastaa vuositasolla vesijohtoverkoston osalta noin kaksinkertaista ja jätevesiviemäriverkoston osalta noin kolminkertaista tasoa nykyvolyyymiin nähden.
- Valtion on lisättävä vesihuoltohankkeisiin myöntämiään avustuksia. Nämä kohteet olisi otettava huomioon myös EU:n elvytysvarojen käytössä.

Liite E. Koneenkuljettajakoulutus

Uusia koneenkuljettajia tarvitaan konetyöalojen pienyrityksiin satoja uusia. Keskeinen ongelma koneenkuljettajakoulutuksessa on liian vähäinen koneenkäsittelyn määrä koulutuksen aikana. Tarvitaan resursseja ja toimia, joilla koneenkuljettajaksi opiskelevien harjoittelumääriä opiskelujen aikana voidaan kasvattaa. Työssäoppimisen edellytysten parantaminen on avainasia.

Tarvittavia toimenpiteitä:

- Lisää koneenkäsittelytunteja ennen työssäoppimista ja koulutuksessa yleensä
- Opiskelijoiden työelämävalmiuksien parantaminen
- Opettajien työelämätaitojen ja -ymmärryksen ylläpitäminen
- Etäohjauksen tehokkaampi hyödyntäminen työssäoppimisvaiheessa

- Työssäoppijoista koituvan kustannuksen jakaminen urakoitsijoiden kanssa julkisissa hankinnoissa.
- Koulutuskorvausmallin uudelleenarvioiminen erityistoimialojen työpaikalla opiskelussa (Nyt oletetaan tehtävän maksutta)

